

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno, četrtletno K 30.—.

Če pride naročnik sam v upravnništvo po list: Mesečno K 9.50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, petek 30. julija 1920.

Št. 167.

Nemčija postane protiboliševiški jez.

Grško-italijanski spor: Italijani znova snedli dano besedo. — Poljsko-ruska vojna. — Romunska in Rusija.

Počasi.

Velegobec bahaje pripoveduje: Dal sem mu jih pošteno, zadosti ima, nikdar se ne bo več nad me upal! Spopadla sva se in pošteno metala. Enkrat sem bil jaz spodaj in on zgoraj, potem je bil zopet on zgoraj in jaz spodaj. Tako je šlo naprej, dokler on ni imel dosti! Dobil jih pa je!

Ravno tako besediči »Straža« v svoji 80. številki pod naslovom »Naprejev dokument«.

Kdor med vojno ni spal, in kdor ima le še iskrico politične poštenosti v sebi, mora reči: ta članek je največje farizejstvo. Ne morem se dosti načuditi, kako zamore človek, ki se smatra olikanega, take laži in pretvorbe sploh napisati, ko mora vendar občutek imeti, da mu vsak otrok lahko v obraz zabrusi: lažeš!

Ni naš cilj pobijati SLS stranko kot tako. Stranke morajo biti, drugače je vse premrtvo. Če mi pišemo proti SLS stranki, izražamo le svoje obžalovanje in pomilovanje masi te stranke, ki se da tako neizmerno farbati od svojih posvečenih in neposvečenih voditeljev.

Nezmotljivi sveti oče sveta.

IV.

Pij IX je slutil že ko je prejel z demanti in zlatom obloženo tiaro, da bo z njegovo posvetno državo konec, tudi njegovi armadi. Zato si je vzgojil drugo črno armado »božjih hlapcev«, poleg nje avantgardo jezuitov in polke pijonirjev. Črna armada »božjih hlapcev« je postala papežu tako na slepo udana, da se škofje niso več smatrali kot direktni namestniki apostolov, marveč kot sužnji papeža in rimske kurije, da so postali župniki prvi hlapci škofov in kaplani zadnji, še danes najslabše plačani hlapci ne samo župnikov, ampak farovških konkubinativ in kuharic. To hlapčevstvo je bilo celo v sicer napredni in pretežni protestantski Nemčiji tako zasluženo, da so se škofje javno izražali: naše duhovništvo je kakor regiment, mora marširati in tudi maršira!

V zavesti take slepe udane armade, je Pij IX. brez koncila škofov na zahtevo Jezuitov l. 1854 proglasil dogmo o »brezmadežnem spočetju« ženske, židinke, katere se je prva krščanska cerkev komaj spominjala, kot matere Jezusa iz Nazareta.

In kmalu na to je isti papež potrdil naj-

Odličen rodoljub — begunec, ki je med vojno razmere prav dobro videl, se je proti meni večkrat izrazil: Ubogo slovensko ljudstvo, kako te farovži farbajo!

Članek pravi, da se je edina SLS v času svetove vojne neustrašeno branila in borila, se potegovala za pol. prava Slovencev, nastopila v najkritičnejšem času z majniško deklaracijo in po razsulu udejevala ujedinenje! Ali bi se človek temu ne smejal? Poglejmo par let nazaj.

Spomnili se bomo na pisarenje klerikalnih listov v letu 1914. Vse Srbe na vrbel! Uničiti ušivo golazen! Uničiti zarod, ki je oblit s kraljevske krvi in t. d. Slišimo knezoškofov govor v domobranski vojašnici, šuntajoče pridige v cerkvah proti Srbom, za vojno, v prid Habsburgovcev. Beremo cirkular Dr. Šušteršiča na somišljenike, da ti ovadijo vsakega, ki bi se proti vojski, državi, zaveznikom, Habsburžanom, za Srbe, entento in t. d. izrazil; načelstvo SLS bo primoglo, da taki elementi zginejo, stranka se pa nasprotnikov osvobodi. Čitamo tudi članek iz Coriera, ki pripoveduje, da se je v letu 1912 v Šibeniku čitala sv. maša na glavnem trgu in kjer je bil oltar okrašen tudi s turškimi zastavami, mašo je pa bral

večjo novodobno svetovno sleparijo: brezvestni verski špekulanti so izkoristili 14 letno historično pastirico Bernardetto Soubirous in ustvarili bajko o čudežih v Lurdu, ki jih je med drugimi vzpostavil še tik pred svetovno vojno tudi na Dolenjskem isti ljubljanski knezo-škof, ki je leto prej v soglasju z župnikom iz Št. Jerneja ravno iste »čudeže v Novem Lurdu« proglasil kot brezversko sleparijo.

Vkljub velikanskemu napredku v astronomiji, geologiji, tehniki, spoznanju o postanku življenja itd. torej vkljub naukom, ki so popolnoma preobrnilo nazore o človeku in svetu, je duh novodobne romantike, podprt po absolutizmu in konkordatih narode vpogloobil zopet nazaj v svetopisemsko in srednjeveško dobo praznoveststva. Prava, prvotna krščanska vera je popolnoma zginila s sveta ter se nadomestila s takozvanim »babejstvom«. Vse to je bilo tako ugodno za razglasitev nove dogme o papeževi nezmotljivosti, da bi bila ta dogma proglašena že pred ono o »brezmadežnem spočetju«. Toda Pij IX. je spoznal tudi politično dalekosežnost te nove dogme. Ozračje absolutizma po francoski revoluciji iz l. 1848 je bilo orenasičeno pretečih viharjev. Nad vsem močvirjem praznoveststva je plaval duh stremec po svobodi. Vihar je izbruhnil kakor udarec v

katoliški duhovnik! Iz vojaško-sodnih zapisnikov bomo čuli, da so duhovniki in njih somišljeniki ovadili rojake-vojake, ki so se doma skrivali, nehoteč iti umreti za tuj dobrobit. Tudi tajni vojaški akti nam dokažejo sodelovanje pristašev SLS pri špijonaži ad majorem gloriam Austriae. SLS je navduševala vojake za vojno, zbirala Orle za Jungschütze, tirale v ječe in internate vse, kar ni v njen rog trobilo. Kdo je prinašal najobširnejša poročila o zmagah, kdo je bolj zasmehoval entento kot ravno časopisje SLS. Ni nam neznano, da so SLS časopisi za drag denar tako pisali, medtem ko se je liberalnim dalo dopis z besedami: ponatisni ali ti pa list ustavimo! Je li to neustrašena borba za politična prava Slovencev! To je bila borba za obstoj SLS in za Avstrijo, to je bila borba za odlikovanja pristašev, za gmočno podporo časopisja, borba za — judežve groše!

Majniška deklaracija! To je zgodovinski dogodek! Pripoznamo to in hvaležni smo očetu deklaracije, in mislili smo takrat pošteno! Poglejmo pa malo v jedro stvari! Habsburžanom je takrat bolj slaba predla. Iskali so vse, da svojo moč obdrže. Vedeli so, da Jugoslovenci postajajo fakt, s katerim

obraz sleparijam o »brezmadežni« in Lurdom. Najbolj črna Avstrija je bila tepena v Italiji in Nemčiji, čete zadnjega Napoleona so pognale Avstrijo iz Italije. Italija dotlej razkosana, se je ujednila v enotno kraljestvo. Savoje je res z mečem v roki si osvojil tudi — Rim, absolutno državo »namestnika Boga na zemlji.« Piju je ostal le stari patrimonij Petra, ki so si ga rimo-katoliški špekulanti namesto Pavla postavili kot prvega poglavarja krščanske cerkve. Papež — ta kralj med kralji, ta posvetni namestnik Boga na zemlji je postal — »ujetnik« tistega, ki ga je prokel in izobčil (ekskomuniciral). In zopet je ves svet videl in slišal, da papeževe kletve ravno toliko pomagajo, kakor njegovi blagoslovi — nič, če za njimi ne stoji železna ali dobra roka človeka samega.

»Ujetnik« v krasni svoji palači, na razkošno opremljenem ozemlju, z 10 milijardami lir letnih dohodkov, ni obupal. Zaupal je na svojo milijonsko črno armado. Sklical je l. 1867 poveljnike te armade h koncilu, ki je imel oskrbeti priprave za svečano razglasitev nove vere o nezmotljivosti papeža. Že te predpriprave so povzročile nove viharje po državah, ki so se zavedale da hoče papeštvo z novo dogmo vzpostaviti na novem, duhovnem temelju tudi posvetno nadoblast na zemlji. Rusija je

bo treba računati, zanesljivost Nemcev in Madžarov ni velika. Z vso vremo so torej gibanje deklaracije podpirali, vedoč, da jim bo združena Jugoslavija najjačja opora, in da z Jugosloveni zgine premoč Nemcev in Madžarov.

Porodila se je deklaracija, ki med drugim zahteva: združenje Jugoslovenov (seveda kar jih je bilo pod Avstro-Ogrsko) pod žezlom habsburške hiše. V tem smislu se je tudi delovalo. Mislite li, da bi dr. Korošec sicer imel dostop k cesarju, kadar je hotel? Mar bi sicer Slovanom nasprotna vlada priputila, da sta nemoteno prepotovala Krek in Korošec Jugoslavijo, povsod agitirajoč za združenje Jugoslovenov pod Habsburškim žezlom? Vemo, da je dr. Korošec delal po navodilih cesarja, tudi nam je znano, da mu je cesar enkrat rekel: Niti za las ne smete pri deklaraciji popustiti! Če se je ob prevratu situacija hipoma spremenila, ni to zaslug SLS, kajti znana nam je naklonjenost Karlova v začetku do Nar. vječa v Zagrebu, vemo, kako je upal, da se bo vsaj na ta stolček vsedel, zato je hitel izdati povelje na mornarico, da se ta postavi pod povelje Nar. vječa v Zagrebu. Razmere so se spremenile, ljudstvo ni maralo za Avstrijo in Habsburžane, zahtevalo je zjedinenje s Srbi. Tudi SLS se je morala udati — s solzami v očeh. In zgodilo se je čudo!

Naenkrat nastopa SLS kot prvoboriteljica za združenje s Srbi! Dobro znajo! Kaj ne! Od oktoberskih manifestacij v Ljubljani dalje je tudi njih časopisje spremenilo svojo taktiko, iz avstrofilov so nastali srbofilci. Po deželi je bilo pa malo drugače. Duhovniki so žalovali po raniki Avstriji, po Karlnu, hudovali se nad Srbi, preklinjali vse, kar je bilo protiaustrijsko, hujskali mladino za odpor, odsvetovali vojakom iti pod orožje, ginljivo zasledovali sled dr. Šušteršiča ter čakali od tam rešitve. Med vojno ni enkrat pridigal, ne da bi navduševal prebivalstvo za vojno, Avstrijo in Habsburgovce. Je-li kdo enkrat po prevratu slišal, da bi kak duhovnik navduševal za Jugoslavijo, za red, da bi kaj povedal o Srbiji, o nje sivem vladarju? Može, kot ljubljanski škof itd., so naenkrat postali indiferentni. Doživeli smo celo, da naj bi mariborski škof dičnega našega regenta pozdravil v Nar. domu, kot prvi Slovenec na Štajerskem z besedami: ker je papež pripoznal Jugoslavijo, jo moram tudi jaz pripoznati.

Imenujete li to udejstvovanje zjedinenja Jugoslavije? Ne bodite vendar smešni!

Predbacivanje dopisnika, da so »srajčni-

sploh prepovedala vsako udeležbo svojih duhovnikov k temu koncilu. Nemčija se je izrekla odločno proti dogmi. (Žal, da sem primoran se omejiti samo na te podatke iz zanimive predzgodovine tega koncila.)

Koncil za proglasitev dogme je bil odprt 8. decembra 1869 v cerkvi sv. Petra; udeležilo se ga je 764 cerkvenih knezov, med njimi nad tretjino Italijanov; papež je imel že vnaprej zagotovljenih 550 glasov. Papež sam je izdelal strog poslovnik za to posvetovanje, vsaka zveza z javnostjo je bila izključena. Vkljub temu se je kmalu pojavila močna opozicija na čelu ji kardinal Rauscher in naš biskup Strossmayer.

Proti tej opoziciji je Pij dne 9. januarja 1870 nastopil zelo ostro: „Res je, sem samo človek, vbogi človek, ampak jaz sem tudi papež, namestnik Kristusa, vrhovni poglavar katoliške cerkve, kot tak sem sklical koncil in kon-

ci, »Domovina«, »Naprej« itd. med vojno iz strahu utihnili, je pač nalik gori navedenemu velebobcu, kajti vsakdo ve, da je bilo klerikalno časopisje od vlade subvencionirano, medtem ko je nad vsemi drugimi časopisi visel Damoklejev meč z napisom: Napiši to, kar ti rečemo ali pa nehaј eksistirati!

Vsa čast in vse naše spoštovanje štajerskim in koroškim duhovnikom, ki so bili med vojno preganjani. Imamo jih dobro znamenovane, njih trpljenje je nas bodrilo, bili so nam vzgled. Naštejte mi pa enega kranjskega duhovnika ali pa velikana SLS ki je bil preganjan, interniran ali celo v ječi. Pač pa vam celo kopo »liberalcev« lahko navedemo, ki so vsled lažnjivih ovadb SLS morali v ječu. Češki narod je dal svojim mučnikom zadoščenje, s tem da jih je na vodilna mesta ob prevratu postavil. Kaj ste pa vi naredili? Največjega dvorskega klečepazca-viteza Pogačnika ste naredili za predsednika deželne vlade, medtem ko ste može, ki so celo svoje življenje za zjedinenje delovali, popolnoma prezrli.

Ne govorite o ostrih krempljih avstrijskega orla, ker pod njim se vam je najboljše godilo. Oboževali ste ga, hvaležno ste pred njim v prahu ležali, videli niste, kako ostrji so bili njegovi kremplji, ali pa niste hoteli videti.

Na vaša dva spomenika pa ne bodite preveč ponosni. Bolje bi bilo, če si mislite: tudi slepa kura zrno najde. Napadate gosp. gen. Smiljanca, ker je tako o duhovnikih poročal. Preberite pazljivo ta dopis, in če imate še količkaj poštenja v sebi, morate pritrditi: še premalo je povedal. Vemo, da je g. gen. Smiljanec žrtva klerikalne strahovlade, zato mu izrekamo naše popolne simpatije, obžaljujoč, da ga ni več med nami, še bolj da je šel Beograd klerikalcem tako na limance, da je tega, tako zasluženega generala odpoklical.

X.

Dnevne vesti.

Francozi protestirajo. Včeraj se je zg'asil v našem uredništvu vojak francoske misije ter odločno protestiral proti zlorabi grba francoske republike na orlovskem sivoloku. Francoska republika je bila vedno prvoboriteljica napredne misli in neizprosna sovražnica klerikalizma, sedaj pa naj se njen grb onečasti na klerikalni prireditvi. Zavrnil je tudi, da bo, ako se grb ne odstrani, interveniral pri francoskem poslanstvu v Beogradu.

Vprašanje? Klerikalni listi poročajo, da so dali častniki srebrno dvorano oficirskega doma na razpolago klerikalni politični organizaciji. Je li to mogoče?

cil ima izvršiti delo božje! Gotovi domišljavi modrijani bi hoteli, naj se gotova vprašanja pustijo nedotaknjena in naj se ne plava proti vodni struji; to so voditelji slepcev. Jaz pa pravim, da se mora povedati cela resnica in se ne sme nikdar vstrašiti jo priznati javno in zmoto se mora obsoditi. Jaz hočem biti prost in neodvisen. Posvetni opravi me nič ne brigajo, toda opravi Boga, cerkve, sv. stolice in kršćanske družbe te preskrbim jaz. Prosite torej in prisilite sv. Duha, da pride čez Vas in razsvetli očete koncila, tako da bo triumfirala resnica in da bo zmota premagana.

Kdor pazno čita te izraze svete jeze sv. očeta, najbrže to-le ne bo razumel: kako naj koncil — sami služabniki papeža — prisili sv. Duha kot tretjo božjo osebo do priznanja resnice, ki jo je papež kot namestnik prve božje osebe že 24 let prej prejel od Boga samega?

Slovenske Gorice. Namesto da bi go spod kaplan Pavlič, ki oznanuje sv. vero pri Sv. Rupertu, pridigovali ljudem o nebesih in o peklu, so zašli v Biš, ki je že od nekdaj svobodomiseln, in so tam agitirali za mariborski orlovski tabor. Toda pri tem so jo strašno iskupili. Bisanci pa, ki imajo v Mariboru svojega naprednega zastopnika v osebi g. notarja dr. Firbasa, so tega ponočnega ptiča (čuka) odgnali s krepeli, tako, da danes ne more v Maribor na vzlet, ker ima vse peruti polomljene.

Ces. kr. pošta Orlov na Teznu. Narod poroča, da bodo imeli klerikalci na Teznu svojo lastno pošto postajo, ki jo bodo vsled upravičene pasivne resistance naprednega poštnege uradništva upravljali kar sami. Morda so še našli kje kake črno-rumene nabiralnike.

Če orlovski general Capuder želi, da mu očitane denuncijantstva nedolžnih dijakov ponovi kdo, ki ni, kakor posl. Voglar, imun, naj samo pove. Radi ustrezemo. Sicer pa on reagira rajši pri ljudeh, ki jih radi imunitete ne more klicati pred sodišče.

Naš višji šolski svet bi bil lahko v slučaju Capudra kaj ukrenil. Mož sam trdi, da je prosil za preiskavo. Zakaj se mu ne ugodijo? Denuncijantstvo v prid Avstriji kaznovati s tem, da se krivca premesti iz Kranja v Maribor, je vendar prekomoden izhod. Kako naj dijaštvo spoštuje učitelja, o katerem ve, da je iz strankarskih razlogov pripravljen, tirati dijake v ječo?

Orli in kralj Matjaž. »Straža« obeta alegorično sliko o kralju Matjažu, ki jo bo videti na taboru. V opisu te slike pravi, da bodo stali okoli Matjaža Orli. Ali ni to pomota? Kolikor nam je znana pravljica, letajo črni ptiči zunaj okoli gore, v kateri spi kralj in mu branijo, da ne more z vojsko na plan.

Vse mesto je okrašeno tako pišejo vnanji klerikalni listi. V resnici pa je bilo še danes dopoldne ob sprejemu Čehoslovakov v celém mestu 6 zastav, samo na klerikalnih hišah in vsega vkup je bilo komaj 10 hiš tudi z zelenjem okrašenih, a od teh hiš je 6 izrecno farovških, ostale soadalo zaradi »kšefta« k farovžem. Ako teh 10 hiš — prištevši še mestno hišo — predstavlja celo mesto Maribor, potem — je vse mesto okrašeno.

Sprejem Čehoslovakov. Danes zjutraj je dospel poseben vlak čehoslovaških Orlov in Orlic. Konstatujemo suho dejstvo, da so tudi te udeležence sorejeli samo Orli, ki so za ta sprejem organizirali kričanje Bog živi! in Živijo! Več povemo tudi Čehoslovakom v jutrajšnji izdaji.

Originalna prošnja za dopust. Prijatelj našega lista je našel te dni na ulici nepodpisano in nenaslavljenno prošnjo za dopust o priliki Orlovskega tabora. Prošnja se glasi: »Podpisani prosi za dopust od 28. t. m. do vstetega 4. avgusta ter si dovoljuje podpreti svojo prošnjo s sledečimi razlogi: 1. Prosilec bi se rad kot veren in prepričan Orel udeleževal vseh, o priliki Orlovskega tabora se vršečih dnevnih in ponočnih duhovnih vaj, katere se bodo vršile v cele noči odprtih cerkvah, poskumnih stanovanjih in prenočiščih ter drugih podobnih krajih in kotih, da si s tem pridobi vse one velike odpustke, ki so zvezani z enakimi duševnimi in telesnimi dobrotami. 2. Želi občudovati na mlajših in starejših devicah, Orlicah in trefterednicah velikanski uspeh orlovске telovadbe ter piti preko odprtih telovadnih kostumov sveto stamežljivost, ki je eden prvih predpogojev sreče na tem in na onem svetu. 3. Želi porabiti ugodno priliko tudi za to, da si s prodajanjem pisanih molekov, škapulirjev, medalij, črnih bukvic itd. nekoliko zboljša svoj težki gmotni položaj. Predmete, ki jih namerava prodajati, je izgotovila, tovarna Mojzes Eulenkizler & Co., ki namerava del čistega dobička podariti za kapelico sv. Orla, ki naj se sežida v spomin na prvi »slovanski« orlovski tabor na prostoru telovadišča na Teznu. Če je pristoini urad tej originalni prošnji ugodil, nam ni znano.

Kdo si polni žepe? »Straža« je zapisala, da si je dr. Kukovec med vojno »polnil advokatski žep z oficirsko plačo.« Trdilo je preneumno, ako ne bi bila preračunljiva infamija. Ker se pa ravno govori o polnjenju žepov, povemo, da so nam znani slučajji, ko so po prevratu sprejemali plačo za javne politične funkcije od Nemške Avstrije, torej od sovražnega inozemstva, ljudje, ki so vršili že visoke vladne funkcije v naši državi. Morda je Orlu dr. Verstovšku znan kak tak slučaj:

V nedeljo, 1. avgusta, popoldne, vsi naprednjaki na izlete na deželo! Železniške zveze na jug in na koroško stran izborne: v Hoče, Slivnice, Rače — v Limbuš, Ruše. Povsod vlaki tja in nazaj. Porabimo čas, dokler je vreme ugodno!

Nemška podivjanost v Špilju. Iz Špilja so dospeli sinoči v Maribor razburljive vesti o podivjanosti nemških kulturonošcev. Komaj se je umaknila naša posadka iz Špilja, že se je vsula nemška druhal iz cele okolice z godbo iz Strassa v Špilje. Restavrater Stelzer, ki je dozdaj igral vlogo starega lisjaka, se je zdaj zopet našel kot pristen Nemec med svojimi brati. Napajal je nemško avstrijsko posadko do popolne do pijanosti. Po dosedanjih poročilih so napadli dva zaostala finančna stražnika (Klasinca in Blatnika), tretji, železničar pa jim je ubežal. Zaprl so baje tudi 12 ondočnih Slovencev, med njimi župnika, gostilničarja Ploha ter staro ženico Krel, pri kateri je stanovala finančna straža. Najhujše je divjala nemčurska svojat, ki je zadnjič pri Cmureku napadla naš vlak. Če so te vesti resnične, naj se pozovejo na odgovornost tisti, ki so zagrešili isto napako kakor pri izpraznitvi Radgone, namreč da so pustili zadnje naše osebe brez vsakega varstva.

Maribor — obmejna kontrola. Za potnike iz Jugoslavije v Avstrijo se vrši od večraj dalje vsa obmejna kontrola v Mariboru, glavni kolodvor. Oblasti niso za te važne posle čisto nič preskrbele. Včeraj popoldne še le je došla v Maribor posebna komisija, ki je še le iskala primernih prostorov. Kontrolna straža, ki je bila že tretjo noč v službi, ni imela sinoči niti prostora za prenočišče. Pozna se, da je Orlovski tabor našo vlado popolnoma zbegal samo za preskrbo reklame za črno internacijo. Za potnike med Mariborom in Št. Iljem se je postavila na obmejni postaji Št. Ilj posebna ekspozitura.

Zveza Maribor—Ljutomer. Jutri, soboto se vrši v Mariboru posebna konferenca, ki ima odločiti, kaj bo z našo zvezo z Ljutomerom. Nemci so primorani odstraniti iz proge pri Cmureku stroj od vlaka, katerega so pred kratkim napadli. Baje se vpeljeta dva takozvana »jugoslovenska vlaka«, v katera pa ne bo smel med potoma nihče Nem. Avstrijcev vstopiti.

Zadružnim članom »Spar- und Vorschusskassa der Südbahnbediensteten in Graz« prej v Mariboru, ki so jugoslovenski državljani, se s 1. avgustom 1920 prične izplačevati vložke. Oglasijo naj se v Sodni ulici št. 32. pritličje.

Opozarjamo na razglednice regentovega poseta v Ljubljani, ki se dobe v trafiki Lenart v Gosposki ulici. Mesto tujega in neoku snega šunta poslužite se teh domačih razglednic. Bodite narodni tudi v tem oziru.

Načelstvena seja JDS se vrši v soboto 31. julija 1920 o rešitvi najvažnejših vprašanj vladne krize.

Zadruga brivcev naznanja, da bodo brivnice v nedeljo 1. avgusta od 7. do 12. ure izjemoma odprte.

Ogenj v Razvanju. Sinoči okrog 11. ure je izbruhnil ogenj pri županu Puklu na gospodarskem poslopiju napolnjenem z žitom in senom. Zgorela je tudi velika svinja, last najemnika. Kako je nastal ogenj, ni še znano. Naša požarna bramba je takoj pohitela na lice mesta ter omejila večjo nesrečo.

Maribor in okolica. Napisal Voinovič Vodnič po Mariboru in okolici. Sestavljen Razkolnikov. V založbi zastopstva jugoslovenskih novlin, oziroma v samozaložbi sta ravnokar izšli omenjeni brošuri, ki bosta posebno tujcem in zunanjim posetnikom našega lepega Maribora dobro služili. Obe brošuri sta sestavljeni precej dobro. Dobivata se v kolportaži tor po knjižarnah in trafikah.

Ljubljanska kreditna banka, podružnica Maribor, opozarja vse one stranke, katere so svojčas oddale bone 4% državnega posojila v vnovčenje oziroma v prolongacijo, da so jim tozadevne svote oz. novi prolongirani boni 6% državnega posojila proti izročitvi začasnega potrdila pri njeni blagajni na razpolago.

Iz Št. Lenarta. Kaplan Kozar — v rdeči srajci. Pogled za bogove. Razjasnjeno je stremenje tega gospoda in še marsikaterih njegovih tovarišev, zakaj se tako ogrevajo za obleko »Sokolov« in snujejo v tej obleki svoje »Orle«. Sram jih je njihove duhovne obleke, z rdečo srajco se naj pokrije njihov stan in kakor svobodni »Sokolji« bi radi poleteli v oni svet, katerega jim sedaj zabranjuje njihova obleka. »Moje kraljestvo ni od tega sveta« učil je Kristus, njegovi služabniki pa zapuste cerkev in obleko, katera jih naj spominja vedno na Njega in pohite v srajcah »Sokolov« med svet. So res »Sokolji« oni brezverci, ki hočejo ukrasti našemu narodu pravega boga, trgati križe iz cerkev oreganati duhovne radi njih vere? O ne! Načelo »Sokola« je vzgojevati potom telovadbe in poduka v svojih članih zdrave in krepke značaje, kakor na telesu tako na duhu. Ponos se naj razvija v vsakem, da je po svojih telesnih, kakor duševnih zmoglostih sam v stanu urediti si svoje posvetno življenje in mišljenje, pa to vedno po načelu, da smo si vsi enako vredni bratje. Nikomur ni prišlo na misel, zahtevati od duhovna, da naj zavrne svoje posvečeno obleko — narobe. Videli smo že mnogo »Sokolov« duhovnikov, a te je v črni obleki s čepico »Sokolov«. Vsakemu je bilo očitno, da je ta brat »Sokol« duhoven po poklicu. Hvaležni smo Vam č. g. Kozar, da ste enkrat očitno pokazali svetu, kdo skuša vlačiti vero v blato in preganjati Boga iz cerkve. Vam pa mnogo sreče v rdeči srajci — pri dekletih!

Sokolstvo.

I. pokrajinski zlet jugoslovenskega Sokolstva v Mariboru. Sokolski Savez Srba, Hrvata i Slovenaca je izdal sledeči oklic: Prijateljem Sokolstva! Pred letom se je združilo jugoslovensko Sokolstvo v enotno organizacijo Sokolski Savez SHS. — S to združitvijo je dalo Sokolstvo jasn dokaz da stremi za čim večjim zblizanjem vseh treh jugoslovenskih plemen. Po prvem letu skup-

nega dela hoče jugoslovensko Sokolstvo pokazati narodu svoje uspehe. V ta namen priredi dne 29. avgusta 1920 svoj I. pokrajinski zlet v Maribor. Tu na najsevernejši točki naše nove države hoče manifestirati za svoje ideje ter utrditi narod v boju zoper naše notranje in zunanje sovražnike. Maribor, biser Jugoslavije, se pretvarja iz ponemčenega mesta v narodno jugoslovensko trdnjavo, ki bo središče Štajerske, Prekmurja in vzhodne Koroške. Sokolstvo hoče okrepiti in osokoliti Maribor in okolico za nadaljnje in uspešno narodno in sokolsko delo. Zlet je združen vsled velike draginje lesa in stavbnega materiala z velikanskimi izdatki, ki jih naše Sokolstvo ne zmore. Zaraditega se obračamo na nam prijazno javnost z vljudno prošnjo za prispevke. Prepričani smo, da bo naša prošnja našla odmev pri vseh rodoljubnih prijateljih ter nam bodo s podporo omogočili financiranje zleta, kojega stroški so preračunjeni na več stotisoč kron. Prosimo vse prijatelje Sokolstva, da prispevajo po svojih močeh in pošljejo po priloženi položnici darovane zneske Sokolu v Mariboru. Starešinstvo Sokolskega Saveza SHS.

Sokolska slavnost v Guštanju na Koroškem. — Po pr. pravah soditi, bo dne 8. avgusta t. l., ob priliki prvega zleta Mariborske Sokol. Župe na Koroško v Guštanju zares velik Sokolski nastop. Udeležila se ga bodo gotovo vsa brat. društva in Mariborski Sokol. Župe, pa tudi druga društva iz oddaljenejših krajev se že sedaj prijavljajo, tako, da se že lahko sedaj računa na 4000 gostov. Število pa raste od dne do dne. Posetili bodo tudi to prireditve mnogi odlični bratje ljubljanskega Sokola; ni izključeno, da ne odpošlje tudi zagrebški Sokol svojo deputacijo na ta zlet. Za vsa društva, katera do vstevši 6. avgusta prijavijo število njih udeležencev »Sokolu Guštanj« bo že vnaprej preskrbljen skupen obed po ugodnejših cenah, kjer bo izostalo vsako prerivanje in bo vsak lepo postrežen. Priprave se zelo lepo nadaljujejo, kar nam obeta izvanreden užitek pri slavnosti. Vozili bodo posebni vlaki. Poskrbljeno je v vseh ozirih zelo dobro, kar je ob takih velikih prireditvah velikega pomena. Štajerci, Kranjci opustimo na ta dan vse druge prireditve ter pohitimo k našim Korošcem, da spoznajo, kako močno je razvito Sokolstvo med nami in vidijo, da radi in z veseljem vpoštevamo prireditve na njih zemlji. Društva, ne odlašajte s prijavami, ker je to v vašem lastnem interesu, kakor tudi v interesu lepšega reda ob času slavnosti bolje. Guštanj je lep kraj tik ob glasovalni coni, popolnoma zraven postaje. Koristili bomo mnogo tudi v narodnem oziru, ker se nahaja Koroška sedaj pred plebiscitom. 8. avgusta vsi v Guštanj!

Zadnje vesti.

Vladna kriza.

Beograd, 30. julija. Pogajanja za rešitev vladne krize so prišla na mrtvo točko.

Nemčija naj reši — antanto.

DKU P a r i z, 29. julija. »Evening News« prinašajo zanimiv članek W. Churchila, ki se zavzema za to, da naj se proti boljševiški poplavi postavi nemška barikada. Če bi se

Nova trgovina z železnino Pinter & Lenard

Na debelo!

v Mariboru, Aleksandrova cesta 32.

Na drobno!

Velika zaloga železa, valjanca, žičnikov, žice, krampov, lopat, vil, sekir, stavbeno kovanje, kovanje za mobilije, raznovrstno orodje, kuhinjske posode in vseh v to obrt spadajočih predmetov po najnižji ceni.

Za obilen obisk se priporoča

PINTER & LENARD.

s tem Nemci pokazali za zmožne, prinesli človeštvu tako velikih dobrot, bi bil s tem storjen velik korak k zopetni poravnavi in sprijaznenju ter bi lahko dovedlo do tesnejše zveze med Anglijo, Francijo in Nemčijo.

Grško-italijanski spor.

DKU Pariz, 29. julija. Po poročilu „Matina“ se nasprotstva med Grčijo in Italijo radi Dodekaneza niso mogla odstraniti. Italijanska vlada noče priznati dogovora, ki se je sklenil o tem vprašanju lansko leto v Londonu. (S tem je Italija znova požrla svojo dano besedo. Op. ur.)

DKU Pariz, 29. julija. „Matin“ poroča, da namerava Anglija posredovati v Rimu radi poravnave Italije z Grčijo radi Dodekaneza ter preprečiti, da Grčija ne bi podpisala mirovne pogodbe s Turčijo.

Poljsko-ruska vojna.

DKU. Varšava, 29. julija. (Brezžično.) V dopolnilo k frontnemu poročilu se poroča: Na južni fronti v odseku Stohod je mir. Ob Styru in Seretu se vrši pregrupacija naših čet v svrhu začetja nove ofenzive.

DKU. Varšava, 29. julija. (Brezžično.) Dne 27. julija se je vršila seja pri kateri so bili tudi zastopniki angleške, francoske in drugih misij, na kateri se je sklepalo o skupnem energičnem nastopu proti Rusom, v slučaju da se pogajanja za premirje in mir ponesrečijo.

Rusi in Romuni.

DKU Dunaj, 29. julija. Madžarska korespondenca poroča iz Bukarešte: V zbornici je podal zunanji minister Take Jonesku na tozadevno interpelacijo izjavo, da ruska

sovjetska vlada ni predložila Romuniji nikake mirovne ponudbe.

Dr. Renner v Radgoni.

DKU Radgona, 29. julija. Državni tajnik za zunanje stvari dr. Renner, državni tajnik za notranje stvari Breisky ter državni tajnik za vojno dr. Deutsch so dospeli danes ob 9. uri v Radgono.

Francozi ne podpirajo Wrangla.

DKU Pariz, 29. julija. Bonar Law je izjavil v spodnji zbornici, da ne stoji francoska vlada v nikakih odnosajih z generalom Wranglom. Wrangel se bo moral torej s sovjetsko vlado sam pogajati.

Wilson pojde.

DKU Pariz, 29. julija. Po poročilih iz Washingtona namerava Wilson vsled nezadovoljnosti nekaterih demokratičnih elementov, da prepreči razcepljenje stranke odstopiti kot voditelj demokratske stranke.

Usoda Bela Kuna.

DKU. Berlin, 21. julija. (Wolff.) 20. t. m. je bil pridržan v Stettinu vlak ruskih vojniških vjetnikov, med katerimi sta se nahajali tudi dve politični osebnosti, eden od obeh je bil Bela Kun. Dne 22. t. m. je izjavil madžarski opravitelj pri nemški vladi, da bo Madžarska zahtevala izročitev Bele Kuna. Ker sedaj, po preteku enega tedna Madžarska tega še ni storila, bo Bela Kun kot inozemec izgnan iz Nemčije ter mu bo dano na prosto, kam se obrne.

Odhod Angležev s Krima.

DKU Moskva, 29. julija. (Brezžično.) Po poročilih s krimske fronte so začeli Angleži

odvažati svoje čete s Krima. Nekaj ladij z in-dijskimi četami ter vojnim materijalom je že odplulo proti Carigradu. Na Krimu stanujoči angleški podaniki so istotako odpotovali.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Pridnega šoferja išče okrajno glavarstvo Maribor. 3—3

Koncipijenta tudi začetnika sprejme takoj dr. Ivan Zabukovšek, odvetnik, Smarje. 2—1

Iščem za svojega šoferja v bližini Meljske ceste primerno sobo ali posteljo. Ponudbe Meljska cesta 37. 3—1

Išče se stanovanje s hrano za dva boljša desetletna dijaka iz Gradca za mesec avgust in september. Ponudbe na upravo. 2-1

Menjam lepo stanovanje s 3 sobami in vsemi pritliklinami za drugo s 4 ali 5 sobami. Naslov v upravnistvu.

Prodaja se 1 par možkih in 1 par ženskih čevljev. Vprašanja: Barvarska ul. 11, I. nadst.

Bele platnene čevlje vse velikosti ima v zalogi čevljarska obrt Ivan Krois, Koroška cesta 18. 3—3

Prodaja se oprava za trgovinski lokal. Vprašanja v upravnistvu.

Priden delavec

ki zna tudi voziti, se sprejme takoj. Predstavlja naj se v vrtnariji Čopova ulica 17. 3—1

Krasno posestvo

v bližini Maribora za prodati. Cena 1,300.000 kron. Vpraša se pri oskrbniku Franjo Korent, Maribor, Smetanova ulica 48. 4—3

Mariborska tiskarna

d. d.

(lastnica tiskarn Kralik in Rabič)

priporoča

vsakovrstne tiskovine, vizitnice, programe, lepake, letake, vabila itd. itd.

Kljub jako zvišanim cenam pri delavskih mezdah, se cene za izdelke niso razmeroma tako zvišale.